

नन्दिनी दिल्लीपथोः संवादं विस्मयन्तु ?

उत्तरम् - राजा दिल्लीपथोः वत्स उत्तिष्ठति इति वाच्यो निशम्य उच्यते - सन्
अथतः प्रसूविषी गोस्वां जननीमिव अपश्यत् सिंहं नापश्यत्
राजानं विस्मितं विलोक्य येनुरुवाच - राजन् मया माया मुदमाव्य
त्वया परीक्षितोऽसि प्रद्युम्नमावात् यमराजोऽपि ममि प्रहृष्टो
तिष्ठति समर्थः अन्येषां हिंसकं जीवानां क्व कथा हि पुत्राः शुरोः
रघुमहत्तया ममि दयायां चाति प्रीतिरिति वरं वृणीष्वानं मां
प्रसन्नां कामदुग्धामवेहि

दिल्लीपथोः वदन्त्यां सुदक्षिणां वैशस्य प्रवर्तकं तनयं आचिंतवान् ।
नन्दिनी - 'तथेहि' प्रतिक्रियते पुत्रः पुत्रमुत्सदीर्य दुग्धं

उपभुङ्क्ष्व इत्यादिपितृवती ।
नन्दिनी - 'तथेहि' प्रतिक्रियते पुत्रः पुत्रमुत्सदीर्य दुग्धं
उपभुङ्क्ष्व इत्यादिपितृवती ।
नन्दिनी - 'तथेहि' प्रतिक्रियते पुत्रः पुत्रमुत्सदीर्य दुग्धं
उपभुङ्क्ष्व इत्यादिपितृवती ।

राजः स राजा वत्सपीतस्य स्वकशिष्टं दुग्धं पयोः
नन्दिनी सह आश्रममागतवान् । आश्रमे शुरुपदे कृतान् यनु-
जः स राजा वत्सपीतस्य स्वकशिष्टं दुग्धं पयोः

वैशोत्पल्ये । लोकापालाभूतं शर्मं द्यूतवती ।
नन्दिनी सह आश्रममागतवान् । आश्रमे शुरुपदे कृतान् यनु-
जः स राजा वत्सपीतस्य स्वकशिष्टं दुग्धं पयोः

सुखसेना, श्रीगया
नन्दिनी सह आश्रममागतवान् । आश्रमे शुरुपदे कृतान् यनु-
जः स राजा वत्सपीतस्य स्वकशिष्टं दुग्धं पयोः

iv. 0. 11. 0. 9
05/10/20

वकीलावैशकुमारहोत्रा

। राजाः स राजा वत्सपीतस्य स्वकशिष्टं दुग्धं पयोः

द्वितीय-पत्रम्-
 प्रवृत्तनिम्नलिखितानां परिचयो देयः - दिल्लीपः सुदक्षिणा, कामधेनुः, नन्दिनी, अरुन्धती, वशिष्ठः, निकुम्भः, कुम्भोदरः, कृतम् - दिल्लीपः - सूर्यवंशोषु लम्बकीर्तिः चक्रवर्ती प्रजापालकः
 कुम्भोदरः कुम्भीतिः अरुन्धतीः पत्न्याः नाम सुदक्षिणा आसीत्। अर्थे सन्तानहीनः
 तृपः आसीत्। सन्तानार्थं गुरुवशिष्ठस्यादेशेन नन्दिनीं नामिकायाः गौः सेवते परः संजातः गौः सेवया पुत्रं प्राप्यरूपवरं लब्ध्वा प्रसन्नो प्राप्तम्।
 सुदक्षिणा इयं राज्ञो दिल्लीपस्य धर्मपरायणा धर्मपत्नी आसीत्।
 महासन्तानार्थं गुरोः आज्ञामै राज्ञः दिल्लीपस्य सहधर्मिणीं तथा सहचरीं च अभूत्। उपाकरीति गौः सेवते परः संजातः गौः सेवया पुत्रं प्राप्यरूपवरं लब्ध्वा प्रसन्नो प्राप्तम्।
 कामधेनुः -> कामधेनुः सूर्यवंश्यानां कुलगुरुवशिष्ठस्य लका गौः आसीत्।
 नन्दिनी -> कामधेनोः पत्नीयाः नाम नन्दिनी आसीत्। इयं राज्ञो दिल्लीपस्य पुत्राङ्गा गुरुवशिष्ठस्यादेशेन उपासयत् आसीत्। इयमेव राज्ञो सेवया प्रसन्नो भूत्वा तस्मै पुत्रं प्राप्य रूपं वरदमददात्।
 अरुन्धती -> इयं सूर्यकुलगुरुः वशिष्ठस्य धर्मपत्नी आसीत्।
 वशिष्ठः -> सूर्यवंश्यानां कुलगुरुः वशिष्ठः आसीत्। अस्यैव लोभसाधनीभूता नन्दिनी आसीत्। अयमरुन्धती पतिः वर्तते।
 निकुम्भ -> वैष्णवशसदृशः गौरः नन्दिनी वृषः शिवस्य वाहनस्वरूपः आसीत्। तस्यैव नाम निकुम्भः इति।
 कुम्भोदरः -> कुम्भोदरः अष्टमूर्तः शिवस्य वाहनभूतः आसीत्। अर्थे निकुम्भ नामकस्य वृषस्य सर्वा सिंह आसीत्। यः कानेन प्रकारेण दिल्लीपस्य परिचयं दत्तवान्।

राधा उमाकान्तनीं महाविठ्ठल
 सुरवसेना, पूर्णिमा ।
 Renu Devi
 20/12/20